

Beste dokter,

Met enige regelmaat schrijf ik aforismen. Hieruit nu een kleine selectie.

Grote zintuiglijkheid staat de beleving van het mysterie van het leven en de dood helemaal niet in de weg. Integendeel kun je het zo het meest zuiver ervaren.

Ons zogenaamde zesde zintuig wordt gevoed door de vijf andere.

In de eerste plaats betreft dit een mondelinge aangelegenheid. Heel zintuiglijk dus.

Behalve licht en ruimte is ook tijd niet relatief. Hij gaat bijvoorbeeld met de absolute snelheid van het licht voorbij.

Zij die in de jeugd geloven, kijken terug (en geloven niet in tijd en oud), zij die voorwaarts kijken, geloven in leeftijd en in tijd.

De echte, natuurlijke leeftijd van een mens is dezelfde als die van de hoogstam-fruitboom.

Wij houden van de lindeboom, niet alleen vanwege de liefde, maar ook vanwege de thee.

De kracht van de symmetrie berust voor de helft op weerstand. Absolute asymmetrie is het ook niet, maar het leven mengt hieruit zijn eigen vorm en schoonheid.

In ouderdom en het z(1)icht van de dood wordt een mens meer zichzelf, nadert hij meer de liefde. Hij raakt meer aan alles, en de totaliteit van het leven.

In den beginne was er het matriarchaat. Democratie in een uitvinding van mannen, ter compensatie van dit verlies.

Voor de natuur is democratie dictatuur.

De natuur heerst zonder te overheersen. Mannen niet over vrouwen; mensen niet over mensen. Dat heet geocratie, biocratie.

Leven is niet of/of, ook niet en/of, maar en/en. Het is gevoel `en rede, passie en precisie, doel en middel ineen.

Het is een onophoudelijke beweging, die – zodoende- de eindigheid oneindig maakt, en de oneindigheid eindig.

Politiek is schijnbeweging. De schijn van de werkelijkheid, de duisternis in het licht. De macht van de onmacht.

Eenvoud is de levende – ideale- paradox van alle en geen enkele moeite.

Globalisatie is geenheid in onverschilligheid.

Europa is globalisatie. Het is opgedeeld in stokoude jongeren en springfitte ouderen.

Eenheid = verscheidenheid ($E = V$), en vice versa. Het laatste lijkt het moeilijkst.

De gemeenschap begint bij twee mensen, en eindigt ermee.

Wie de mens te klein acht voor het universum, loopt verloren in zichzelf rond. Wie te groot, naast z'n schoenen.

Tot zover (de woorden van.....). Dokter, gegroet,

Tom Gitsels

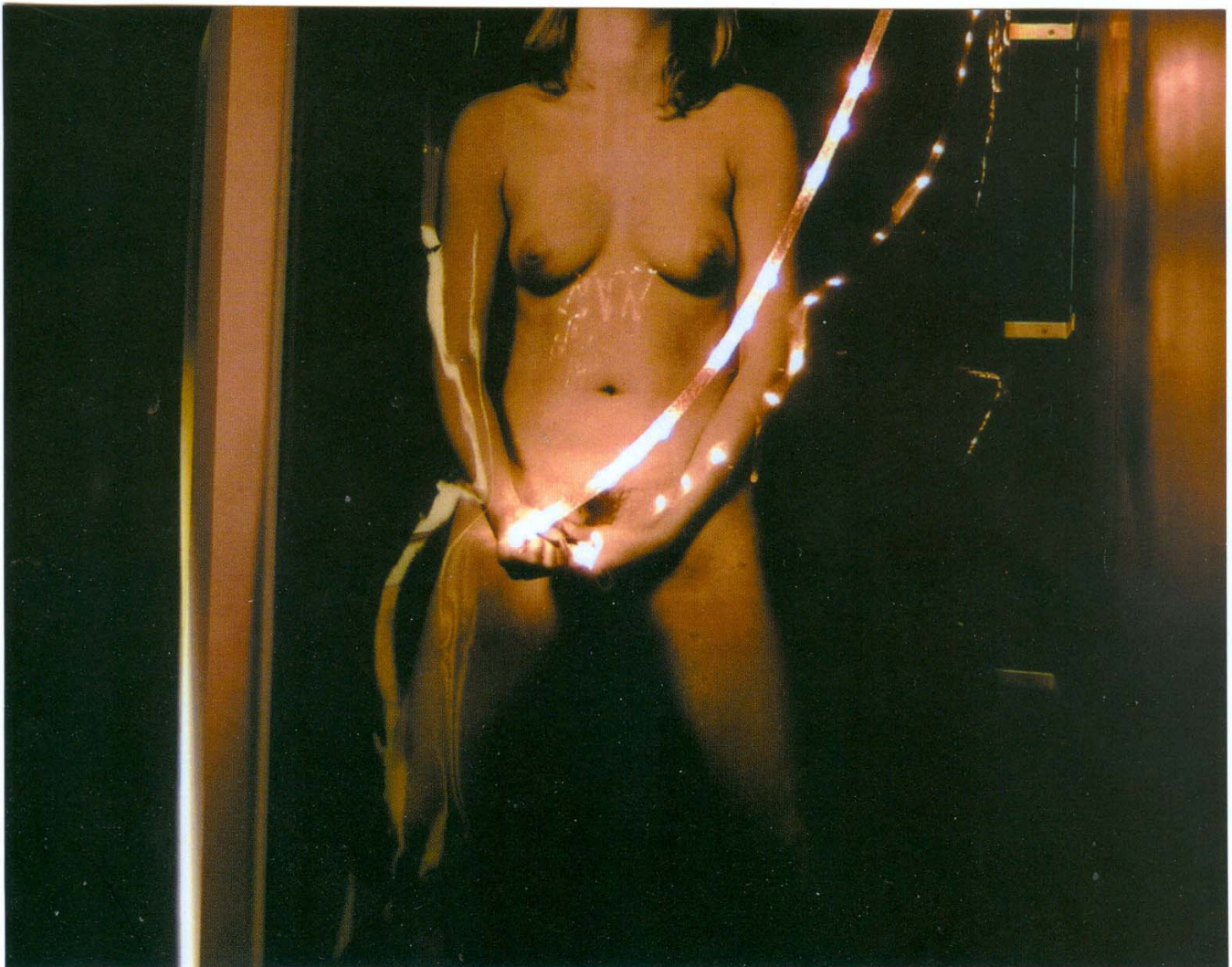
Beste heer Gitsels,

Het woord aforisme is bij de gemiddelde Nederlander niet meer bekend. En bij u niet wat dat inhoudt. "Een korte pittige spreuk" die alleen te volgen is voor intimi. Zelfs aan die regel houdt u zich niet heer Tom!

Hoewel wij geen onbekenden voor elkaar zijn wordt het me toch te gortig om op deze inzending serieus in te gaan. Ik dring er met klem bij u op aan om stipt de voorgeschreven medicatie in te blijven nemen en om wat zware lichamelijke arbeid te gaan verrichten. Als dit laatste niet direct te verwezenlijken valt draag ik u per direct op 's ochtends en 's avonds 10 rondjes te gaan hardlopen om daarna aan uw lieve vrouw te bewijzen dat u nog steeds van haar houdt.

Met vriendelijke groet, Dokter Ziel

1 mei 2007

Beste dokter,

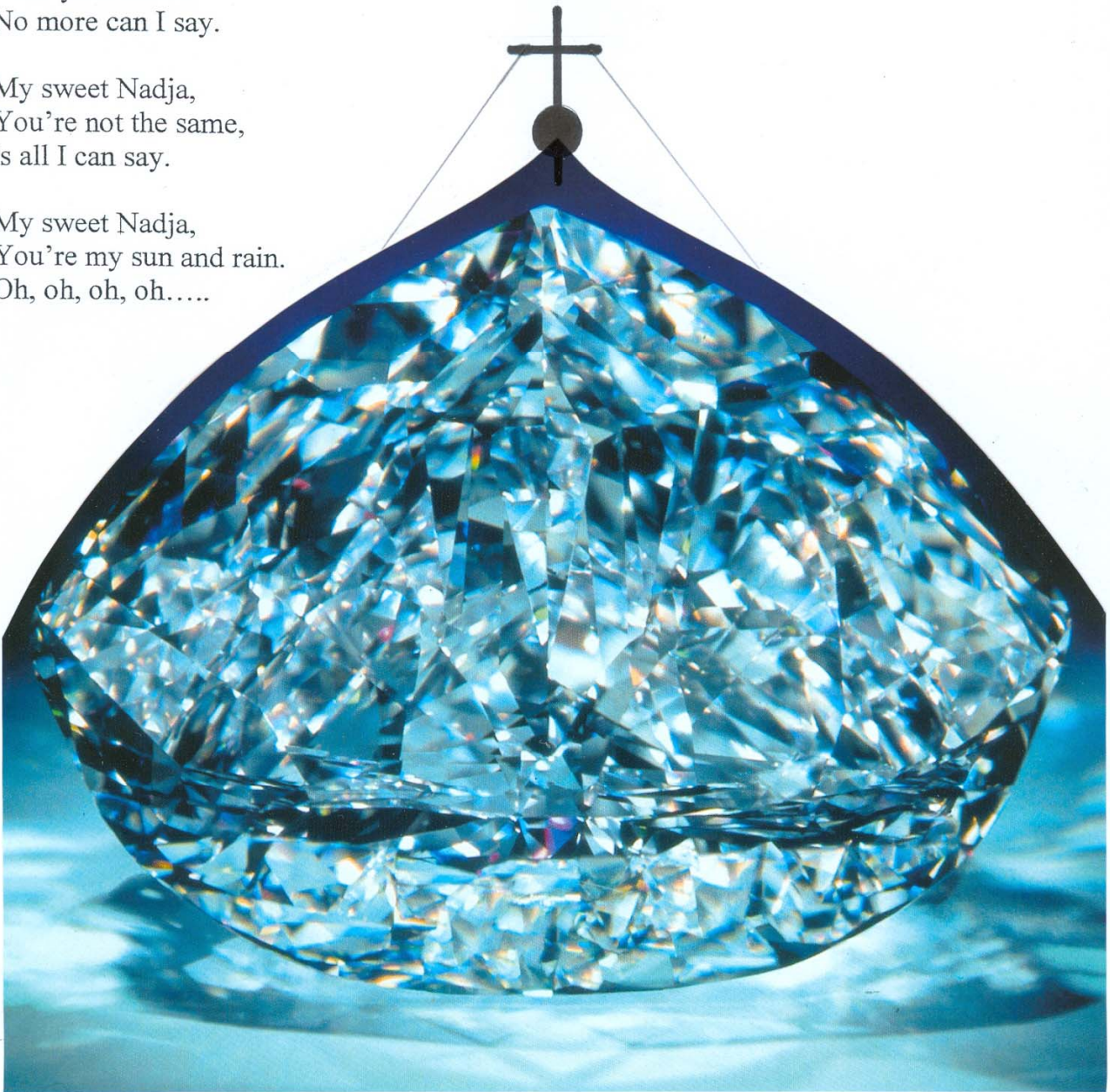
Ik zou U nog wat meer vertellen over mijn relatie. Mijn vrouw heet Nadja Chouvalova en komt uit de voormalige Sovjet-republiek Tatarstan. Een jaar of 5 geleden, direct na onze eerste ontmoeting, schreef ik voor haar een liedjesalbum, onder de titel: 'Little simple songbook'. De ouverture lijkt op een mantra. Hij gaat zo:

Ave Nadja

My sweet Nadja,
I call your name.
No more can I say.

My sweet Nadja,
You're not the same,
is all I can say.

My sweet Nadja,
You're my sun and rain.
Oh, oh, oh, oh.....

Groeten,

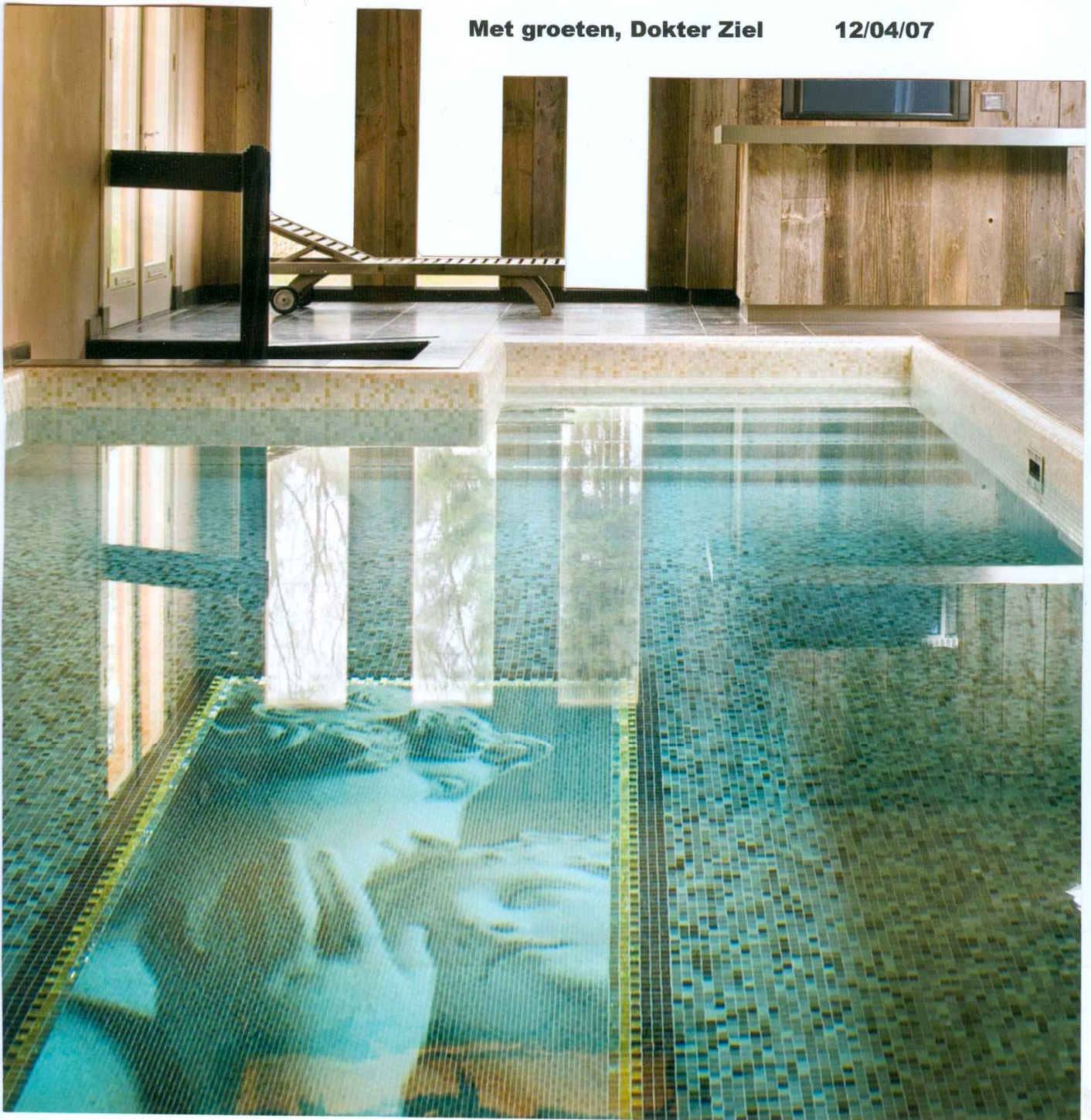
Tom Gitsels

Beste heer Gitsels,

Het doet mij goed te constateren dat u nog even verliefd bent op uw vrouw als 5 jaar geleden. Ik heb uw inzending daarom met 'n variant op de Koh I Noor versierd. De Romeinen versierden de bodem van hun baden met mozaïeken maar zette je een voet in het bad dan ontstond er een rimpeling. Door de vertroebeling van het beeld vergat je de voorstelling maar de sfeer bleef. Geniet ervan zou ik zeggen

Met groeten, Dokter Ziel

12/04/07

De AKO-literatuurprijs 2006 voor Hans Munstermann

In 2005 ging de AKO-literatuurprijs naar Jan Siebelink, een Velpenaar. Vorig jaar 2006, ging hij naar een Arnhemmer, jawel: Hans Munstermann, met zijn roman 'De bekoring'.

Het betrof de vijfde roman uit zijn schier autobiografische cyclus, die aanving met het boek 'Het gelukkige jaar 1940'. Op 10 mei, tegelijk met het uitbreken van de Tweede Wereldoorlog, traden zijn ouders te Arnhem in het huwelijk. Aangezien zijn vader een Duitse nationaliteit had, betekende dit feit dat het huwelijkspaar een rampzalige tijd tegemoet zou gaan, teveel voor hen en hun latere gezin.

Hans Munstermann komt uit een katholiek gezin van zeven kinderen. Hij werd geboren in het Arnhemse Broek, in 1947, tevens het geboortjaar van de Brabantse Geldersman Henk Jaspers.

Deze wijk heeft wel meer talent opgeleverd, zoals bijvoorbeeld de Vitesse-speler Theo Janssen of de wielrenner Cees van Espen, de enige Arnhemmer die ooit aan de Tour de France heeft deelgenomen, en deze ook heeft uitgereden.

De aangrenzende Stadshouderstraat overigens schonk het licht aan wijlen international Sjakie Albers, en bracht voorts enig exact talent voort.

In het opzicht van begaafde kinderen baren, lijkt het Arnhemse Broek de equivalent te zijn van het Amsterdamse Betondorp, dat aan de gebroeders Reve en Johan Cruyff, ook al van 1947, het leven gaf.

Op Hans' vierde levensjaar verhuisde het gezin Munstermann naar Amsterdam. Voor Duitsers was in Arnhem en Nederland voorlopig geen plaats meer, en ik kan me hun aanwezigheid in mijn eigen jongste, naoorlogse jaren ook niet herinneren. Zo bang als de Nederlanders overigens in het begin in de oorlog stonden, zo ogenschijnlijk flink of grof gedroegen ze zich aan het eind ervan en erna.

Munstermanns leven blijkt gedetermineerd door de fatale combinatie van Arnhem en de oorlog. Ook bij collegaschrijver Herman Koch treffen we dit aan. Toen 'der Hans' in de jaren zestig werd opgeroepen voor de militaire dienst, besloot hij te gaan weigeren. Op de vraag, hoe het land dan wel verdedigd moest worden, antwoordde hij: "Als er geen legers zijn, hoeft er ook niet verdedigd te worden". Hij werd uiteindelijk afgekeurd wegens bronchitis.

In zijn boek 'Het gelukkige jaar 1940' - dat dus niet de AKOprijswinnaar is - maakt Hans Munstermann, op een vormelijk en compositorisch heel sterke manier, andermaal duidelijk, hoe ondoorgrondelijk smerig mensen voor elkaar zijn in een tijd van oorlog.

Tom Gitsels

Geachte heer Gitsels,

NIEUWE SPORHTAL IN HET BROEK

Als je de bovenste foto bekijkt dan zou je dat bijna geloven; de “Broekenaren” zouden dat destijds ook graag hebben gezien maar Klarendal was aan de beurt, dus helaas. U en ik weten wat hier is afgebeeld. Het is het in 1983 geopende PTT expeditieknooppunt aan de Broekstraat. In de 90er jaren van de vorige eeuw heeft de inmiddels afgebroken Pauluskerk nog wel dienst gedaan als sportaccommodatie. Tegenwoordig staat daar Albert Heijn. Die haalt het nieuws met de hangjeugd uit 't Broek die er per fiets naar binnen rijdt. Zij hebben nog nooit van Cees van Espen en Hans Munstermann gehoord! Met vriendelijke groet, Dokter Ziel 31 – 01 -07

Zoek de gelijkenis !

De zwartwit foto van Cees van Espen komt uit “Twee eeuwen sporten in Arnhem” van Kees Fiege uit 2001

Op de de kleurenfoto uit het Vitesse clubblad Zwart op Geel zie je Theo Janssen in een innige omhelzing.

Beste dokter Kleur,

Ik zie, dat ik me verspreek, maar het klopt toch.

Als ik U mijn voorkeurskleur vertel, kunt U me dan zeggen, wie of wat ik ben? Volgens een (Amerikaans) onderzoek is het bij mannen rood en bij vrouwen blauw. Bij mij is het blauw. Bij een vriend van me geel; wij zijn dus anders.

Vreemd, dat de kleur blauw in het dagelijks taalgebruik zo'n negatieve betekenis bezit. Men heeft het over: een blauwe maandag werken, blauwbekken, een blauwtje lopen, 'to feel blue' e.d. De twee laatsten slaan zelfs op het mislukken in de liefde, waar ik deze kleur daar juist eerder mee in verband zou brengen. Zoals bijvoorbeeld de blauwe bloem bij Novalis, 'Penny Lane' van McCartney, en de schilderijen van Vermeer (de vrouwen!) dat doen.

Blauw, vrouw, houden van, het is voor mij allemaal hetzelfde.

Leven wij dan allemaal meer ergens in de blauwe lucht dan op de (groene) aarde? Lijden wij aan aardevrees? Ik vrees 't.

Blauw, dunkt me, staat voor het eeuwige, maar ook voor begin en einde. Kijk maar naar hoe de dag begint en eindigt, of naar de horizon. Blauw buigt even gemakkelijk direct naar wit als naar zwart.

Maar de blauwe hemel schijnt inderdaad eeuwige onveranderlijkheid uit te stralen, met de nadruk op 'schijnt', want ze is net zozeer aan verandering onderhevig als het altijd stromende, haar weerspiegelende water beneden haar.

Meer dan de andere levende wezens - de vissen uitgezonderd - dragen de vogels, mijn favorieten, de kleur blauw.

Nu zie je dat ook wel terug in de bloemen op de aarde, maar dan heb je het wel over iets dat de hemel het meest nabijkomt. De hemel, waar engelen, kinderen en dromen huizen.

Ik droom in het blauw, en op de een of andere manier is het steeds om me heen.

Lucht staat voor de combinatie vochtig en warm. Rood is me te heet, groen te nat en geel te droog. Blauw is precies goed; ik begrijp niet, hoe je het koud kunt noemen.

De perfectie van de blauwe lucht met een wit wolkje hoort ook bij lente, als het geel zich bij hen voegt ten einde harmonie en contrast met elkaar te optimaliseren.

Kom aan, dokter, ik ga maar eens een luchtje scheppen. Op uw aandringen wandel ik naar de oude stadswijk.

Ik groet U,

Tom Gitsels (ex?-patient en -inwoner)

Beste heer Gitsels,

U GEEFT EEN AANTAL BETEKENISSEN AAN DE KLEUR BLAUW. OOK VINDT U HET VREEMD DAT BLAUW ZO VAAK NEGATIEF IN ONZE TAAL WORDT GEBRUIKT. IK WIL U ER AAN HERINNEREN DAT U VAN DE GENERATIE BENT DIE AL SCHOENZOLEN VERSLETEN HEEFT OP HEEN EN TERUGWEG NAAR 'T STEMHOKJE.

IK HEB MAAR *EEN* NEGATIEVE ASSOCIATIE BIJ "BLAUW", EN DAT IS IN DAT VERBAND NOG NIET EENS EEN KLEUR! U WEET WEL, DE TINT DIE OPGEFLEURT WORDT MET HET GOUDEN LOGO VAN DE GASFITTER. IN ELKE VERKIEZINGSCAMPAGNE ROEPEN POLITIEKE LEIDERS OM HET HARDST, DAT ZIJ MEER "BLAUW" OP STRAAT WILLEN ZIEN EN DAARVOOR HOOGSTPERSOONLIJK GAAN ZORGEN

IN DE VOLKSMOND SPREEKT MEN VAN: EEN BLIK BLAUW OPENTREKKEN. BIJ UW FAVORIETE SPORT, HET VOETBAL, WEMELT HET VAN BLAUW ROND HET STADION.

U DROOMT IN BLAUW. VOOR U IS BLAUW PRECIES GOED. UW BLAUWE HEMEL ZIE IK HELAAS ZELDEN. HET "WITTE WOLKJE" VAN U IS IN MIJN BELEVENIS HEEL VAAK EEN BUNDEL WITTE GASSEN, VEROORZAAKT DOOR Vliegverkeer.

POLITIEBLAUW WORDT DOOR U NIET GENOEMD. DAT PLEIT VOOR U. OP UW TOCHTJES NAAR DE OUDE STADSWIJKEN ZULT U DAT BLAUW OOK NIET TEGENKOMEN. DE POLITIEK HEEFT WEER GEEN WOORD GEHOUDEN.

MET VRIENDELIJKE GROETEN, DOKTER ZIEL

JAN. 2007

Beste dokter Ziel,

Toen ik afgelopen zaterdagavond stadion Kaalheide bezocht voor de wedstrijd Roda JC – Vitesse, had ik een goed gevoel. Op de eerste plaats was ik zelf bij het duel aanwezig, en ten tweede zou Vitesse spelen in dat mooie blue, waar ik zo van hou.

Het is natuurlijk ook mogelijk, dat dit aangename gevoel een gevolg was van het zelfvertrouwen dat van het team op mij afstraalde. Want dat bleek er te zijn.

Mijn avontuur om überhaupt het stadion binnen te kunnen komen, lukte. Ik beschik namelijk noch over een clubkaart van Vitesse noch over een van Roda JC, waardoor je dus uitgesloten bent om de wedstrijd te volgen. Maar gelukkig is daar nog steeds de zwarte markt- 'geel en zwart zijn onze kleuren'. Na mezelf vervolgens bij de toegang te hebben gelegitimeerd met een paspoort, verstrekt door 'de burgemeester van Arnhem', jawel! (voor deze gelegenheid gelukkig meegenomen van huis), zat ik een moment later als enige Vitessesupporter achter het doel in het Roda-vak, zij direct naast het bastion van de Arnhemse hang.

Tegen een overmacht van stewards zei ik, dat ik in dat hok een bekende zag, in de mening dat ik er dan ook wel in zou mogen. Ze keken me aan, alsof ze een geest hoorden spreken; zo'n gevangenis is hermetisch, tot lang na het einde van de match, afgesloten, zoals de leeuwenkooi van een arena of circus. Maar ook in het Kerkrader parket kon ik natuurlijk onmogelijk thuishoren.

Aldus was er een hilarische situatie, maar de aanwezige schare leek vooralsnog te verbouwereerd om mij er meteen uit te gooien.

Aanvankelijk hield ik me maar koest, maar toen Vitesse in de tweede helft zijn superioriteit in een drietal fraaie doelpunten uitdrukte, hield ik het niet meer en ging ik dwars door het tribunelint.

Daarvoor had men zich er al over verbaasd dat ik tegengestelde reacties vertoonde op het geboden spel, maar nu meende men toch echt met een of andere ouwe gek van doen te hebben, maar dan kon je eigenlijk alleen maar om lachen. Bovendien bleek men door de grote eigen teleurstelling murw gebeukt.

Ik moet dit meer doen. Vijf jaar had ik geen voetbalwedstrijd (ook van Vitesse) gezien, en nu huppekee dit geweldige succes: 4-2 uit, en in een contrei, waar buiten de voetballerij niets lijkt te bestaan.

Ik weet het, het slaat nergens op, maar toch kan ik er niet helemaal aan ontkomen, dat de Mos mij een bedankje schuldig is.

Ik kan er weer vijf jaren tegen, dokter, ik heb direct na de afloop mijn medicijngebruik drastisch verminderd! Groetjes,

Tom Gitsels (ex?-patient/inwoner)

RODA JC – VITESSE 2 – 4

Beste heer Gitsels,

Fijn om te horen dat je je zo goed voelt na het bezoek na de wedstrijd Roda JC - Vitesse in het Stadion Kaalheide in Kerkrade. Wel heb ik destijds nog even getwijfeld of ik je dat advies moest geven. Ik wist niet zeker of je het emotioneel wel aankon en stilletjes hoopte ik daarom op een gelijkspel. Voor mijzelf zou ik bij een nederlaag voor Vitesse een groot risico hebben genomen. Gelukkig wonnen wij.

Je zegt er weer 5 jaar tegen te kunnen. Wat de Mos betreft; hij heeft voor twee jaar bijgetekend. Wie weet neemt hij nog contact met je op om je te bedanken! Het doet mij goed dat je geel-zwarte hart nog regelmatig klopt.

Met vriendelijke groeten, Dokter Ziel

5 januari 2007

Beste dokter Ziel,

Oh, de democratie.

Socrates was in zoverre ondemocratisch, dat hij tegen gezwets was.

Vrijheid van meningsuiting veronderstelt zowel vrijheid als een mening.

Iedere andere staatsvorm dan democratie scheidt in elk geval minder vrijheid zonder mening.

Maar volgens Socrates gaat het niet in de eerste plaats om een staatsvorm, maar de mens zelf.

Het recht om te spreken bevat allereerst een plicht.

'Hij, die weet' - dus: 'hij, die niet weet' - weet dat. Leven betekent niet zozeer invullen, als wel uitvullen. Het is geheel persoonlijk. Zo'n conceptie is tegengesteld aan die van 'het volk', de meest algemene en abstracte versie van de mens. Momenteel is die opvatting niet van inhoud veranderd, maar totaal geïndividualiseerd. Ze wil de totale vrede, ook een oorlogszuchtig streven.

In onze huidige democratie is er geen evenwichtige verhouding tussen recht en plicht. Zomin als tussen hebben en zijn. Het eerste lid overheerst, maar het tweede is de basis. Democratie is een vorm van zijn.

Individu en hebben staan tot relatie en zijn. Tweeheid staat hier tegenover eenheid.

Leven is een continu veranderlijke (vorm van) eenheid, onveranderd altijd anders, onvoorspelbaar, ongelijksoortig. In de natuur, het universum is het dat in eigenlijke, zuivere zin. In de menselijke toepassing - de wil, het hebben-verkeert het in gebruik en bezit.

Zoals bezit leven uitsluit, zo is ook de democratie nooit een verworvenheid, maar steeds weer een probeersel.

In een democratische staat die economisch bepaald is, verandert zijn in hebben. Men bevindt zich daar in een staat van hebben, van hebzucht. Maar de enig juiste staat is een staat van zijn. *En dat bedoelde Socrates.*

Zo kan het wel voor vandaag. Dokter, gegroet,

Tom Gitsels
(ex?-patient/inwoner)

Beste heer Gitsels,

De democratie blijkt in de praktijk keer op keer een probeersel. Uw kijk op democratie is juist en zal ongetwijfeld het resultaat zijn van ervaringen en observaties tijdens uw reizen. De landen die om het hardst roepen en het vaakst benadrukken dat zij een democratie leven weten zelf wel beter. Een fraai staaltje daarvan kan de wereld binnenkort weer volgen tijdens de Amerikaanse presidentsverkiezingen. De partij die het meeste geld in kas heeft zal ook deze keer weer de verkiezingen winnen. Ik denk niet dat Socrates dit voor ogen stond. Laten we het lokaal, dus bij het Arnhemse houden. Vandaag maakte Pro Arnhem (2 zetels) "Kopstuk" Martin van Meurs voor de zoveelste maal en opnieuw te onpas bekend dat hij voor het geval er ooit sprake van zal zijn dat in Nederland de burgemeester door het volk wordt gekozen, hij voor Arnhem "in de race" zal zijn. Ik ben benieuwd of hij die campagne dan net als bij de verkiezingen van 2002 ook weer voor de helft door Herman Veenendaal, destijds bestuurslid van Vitesse, laat betalen. En of hij daarover dan, vooraf, wel openheid van zaken geeft aan de Arnhemmers. Ik heb vernomen dat de verkiezingsborden nu al worden gereserveerd. Democratie wordt in veel gevallen gepland onder het motto " het volk heeft een slecht geheugen en bovendien hoeft dat de waarheid niet te weten als wij hen maar overtuigen ".

Met vriendelijke groeten, Dokter Ziel

5 januari 2007

Geachte dokter Ziel,

Hierbij wens ik U geluk met de opening van uw praktijk. Toen ik overigens nog in Arnhem woonde, stond ik ingeschreven bij een zekere dokter Diehl, een kleinzoon van de bekende architect Willem Diehl, die in Arnhem voor de nodige gebouwen in de Art Nouveau stijl heeft gezorgd. Ik zag zojuist dat zijn wegwijnende "Luxortheater"schepping stond ingepakt. Moeten we hierbij denken aan zoiets als de hand van Christo of eerder aan die van de dood, in Arnhem weet je dat maar niet.

Als we afgaan op ziekte, in het bijzonder die van de ziel, kunt U te Arnhem rekenen op een bloeiende praktijk, ben je geneigd te denken. Echter, we weten ook dat veel mensen ondeskundig zelf maar wat aan rommelen en bang zijn voor de dokter. Zoiets is te meer jammer voor een stad als Arnhem, omdat ze onder meer door een aantal foutieve ingrepen in de pleinen die moeten leiden naar de Nelson Mandelabrug, inmiddels op de afdeling Intensive Care is beland. Heeft onze Nobelprijswinnaar voor de vrede eigenlijk wel toestemming gegeven om zijn naam aan deze brug te verbinden, waar deze de stad juist meer heeft opengebrouwen dan samengebonden?

Bruggen (John Frost, Andrej Sacharov), maar ook allerhande andere objecten, krijgen steeds vaker de naam van een persoon. Welnu, ik bespeur een verband tussen de huidige drang tot verpersoonlijking van niet- of bovenpersoonlijke zaken en ontzieling.

U plaatst zeer terecht het begrip ziel in een nauwe betrekking tot kleur: eigenlijk hebben we het over hetzelfde. Het doet me deugd dat U daarbij een voorkeur aan de dag legt voor de kleur rood. Als er in Arnhem een kleur ontbreekt, dan is het wel rood, dat immers staat voor bloed, vuur en liefde, waaraan de stad zo'n armoede heeft. Niet toevallig bestaat er de plaatsaanduiding "Vale Poort", alwaar U resideert. En vanwaar U de stad juist van haar bleekzucht wil afhelpen en een gezicht tracht te geven, smoel, nietwaar?

Wit met blauw (de gemeentekleur), geel en zwart (Vitesse), en zelfs zwart, geel en blauw (de Provincievlag) kennen we wel, en daaruit zijn zowel contrast als harmonie samen te stellen, wat ook een en hetzelfde is. Een mooi contrast betekent harmonie, zoals omgekeerd een sprekende harmonie contrast veronderstelt. Een dergelijke schoonheid vormt de weerspiegeling van de ziel.

Wat voor iets als kleur opgaat, is ook van toepassing op de vorm en de omvang of de grootte. Maar wat bijvoorbeeld nu heeft plaatsgevonden op het Arnhemse Stationsplein getuigt van het tegenovergestelde. De zielige wederopbouw van de ingestorte, New Yorkse "Twin Tower" (wil Arnhem ook de aandacht van Osama Bin Laden wekken?) beantwoordt aan geen van de criteria voor kleur, vorm en met name grootte. Noch wat betreft zichzelf, noch diens verhouding tot de omgeving. Autisme, nietwaar dokter Ziel, gaat zijn eigen gang en trekt zich nergens wat van an. Bij gebrek aan relatie, overcompenseert het zichzelf. Het isoleert zich van het andere, de ander, en dus ook van zichzelf, de mens en de ziel.

Heeft U dit soort zielsziekte op het oog, dokter, ook wel schizofrenie genaamd?

Tenslotte: ik weet dat U gebonden bent aan het beroepsgeheim, maar van mijn kant bestaat er geen bezwaar tegen eventuele publicatie van mijn brieven. Ik weet ook, dat bij U roeping boven beroep gaat, en dus, zou ik zeggen, bekendmaking boven geheimhouding. Ik waardeer dat. We weten maar al te goed, hoezeer onder de mensen in theorie openheid wordt beleden, maar in de praktijk geslotenheid beoefend.

Hoe dit zij, ik zou het op prijs stellen bij gelegenheid het woord tot U te mogen richten, wanneer ik iets op mijn lever ofwel mijn ziel heb.

Hoogachtend en met vriendelijke groet,

Tom Gitsels

'RECEPT' VOOR TOM GITSELS

Geachte heer Gitsels,

Ik ben blij dat u een voorbeeld voor veel van mijn lopend patiënten wilt zijn en niet hecht aan het beroepsgeheim. In tegendeel, u staat er op dat uw brieven aan mij worden gepubliceerd. Petje af!

Mijn reacties zullen zoals afgesproken kort maar krachtig zijn, het draait tenslotte om u. Ik verwacht wel dat u meer details over uw relatie prijsgeeft want op deze manier krijg ik een incompleet beeld en kan daardoor geen complete diagnose stellen!

Tot spoedig met hartelijke groet,

Dokter Ziel.

September 2006

Geachte dokter Ziel,

Het is al weer een paar jaar geleden, dat U mij omwille van gezondheidsredenen adviseerde om de stad Arnhem voorlopig de rug toe te keren. Aldus geschiedde. Momenteel verblijf ik in de buurt van het zgn. "Drielandenpunt" in het uiterste zuiden des lands. Zo ben ik, denk ik, ver genoeg verwijderd van de Gelderse hoofdstad, maar ook van het centrum van Nederland, dat alsmaar kleiner groeit.

Natuurlijk laat de grond, waarop ik geboren ben en zo lang heb doorgebracht, zich niet verloochenen. Mijn opgave is het vinden van de juiste afstand en verhouding. Je moet jezelf – ter zelfbescherming- bijvoorbeeld niet al te lang te zeer blootstellen aan de berichtgeving van een semi-katholieke en pseudo-socialistische krant als de Gelderlander, noch aan de prestaties van een voetbalclub als Vitesse die maar geen vuist weet te maken.

Arnhem heeft zich nooit geemancipeerd. Lees ter bevestiging hiervan eens de laatste publicaties van de Arnhemse journalist/schrijver Marcel van Roosmalen, te weten het juninummer 2006 van "Hard gras", het voetbaltijdschrift voor lezers, en zijn roman "Wij weten heus wel hoe laat het is". Mogelijk spelen de (Uw! Dokter) Brabantse wortels van zijn ouders een rol, dat MvR zich in zo'n scherpgehouden relatie tot Arnhem weet op te stellen. Maar allicht ook het schrijven zelf, dat U mij, dokter, eveneens als een therapie heeft voorgezet. MvR beschikt over een superieur schrijftalent, en – uitzonderlijk voor Arnhem- over een groot gevoel voor humor. In "Hard gras" volgt hij gedurende het seizoen 2005/6 de verrichtingen en wederwaardigheden van "zijn" Vitesse". Zijn knapheid bestaat daarin, dat hij geduld heeft, dat hij als een valk lange tijd boven het veld kan hangen om te juister tijd de prooi in zijn kladden te grijpen. Echter zonder deze te verslinden of zelfs maar te verwonden. Zijn ziel is immers zelf geelzwart, en hij houdt van haar.

"Arnhem, getob, Vitesse.

Speels kijkt de speler naar de bal,
die hij niet speels spelen zal,

maar stug, zonder souplesse", schreef ik zelf al weer voor jaren terug, maar sindsdien is er onmiskenbaar een zekere versoepeling in het spel van de club gekomen. Evengoed is er nog steeds sprake van een elftal dat zowel binnen als buiten het veld als los zand aan elkaar hangt cq. uit elkaar valt. Ik vermoed dat dit zolang het geval zal zijn, als er een stad Arnhem zal bestaan die gebouwd is op de zandgrond van de Veluwe.

Ah, maar daar heb ik U! hoor ik U zeggen. We bouwen tegenwoordig toch op de stevige, Betuwse kleigrond, alwaarop tevens gevoetbald wordt? Jawel, maar de mobiele grasmatten van het Gelredome is er door de Velpenaar Karel Aalbers persoonlijk in gereden, en niet verankerd in moedertje Aarde. Een kasplantje is ie, zoals de spelers dat zijn. Behalve een "Burgers Bush", "Ocean" en "Desert", lijkt er ook zoiets als een "Burgers Field" te bestaan. Kom op, bij mij in de buurt ligt een stadion met de naam "Kaalheide". Op zoiets moet je spelen. Voetballen dient te geschieden als schrijven: met eenvoudige middelen, eerlijk, natuurlijk en doeltreffend. Toch?

Hoogachtend en met vriendelijke groeten,

Tom Gitsels
(ex?-patient en –Arnhemmer)

'VERVOLGRECEPT' VOOR TOM GITSELS

Geachte heer Gitsels,

Ik ben blij te vernemen dat u mijn advies van ruim een jaar geleden om Arnhem tijdelijk voor een andere verblijfplaats te verruilen hebt opgevolgd. U geeft zelf al aan dat het u goed gedaan heeft maar uit de inhoud van uw brief maak ik toch op dat u nog in de afstandfase zit en Vitesse niet kunt loslaten. Wij begrijpen best dat uw geel zwarte hart niet zomaar verkleurd maar Ulestraten ligt toch niet zo ver van Roda JC uit Kerkrade af en deze club speelt in dezelfde kleuren!

Ik verneem graag spoedig,

Dokter Ziel.

Oktober 2006

Geachte dokter Ziel,

Wie Arnhem zegt, zegt Eusebiuskerk. Is het niet, dokter Ziel? Niet meer per se met de toevoeging 'de Grote', sinds 'de Kleine' het loodje heeft gelegd. Om evenwel zich staande te houden, moet onze Eusebius vrijwel constant op de operatietafel, en weet hij zich gesteund door tal van hulpmiddelen. Hij moet dat, omdat hij het symbool van de wederopbouw moet vervullen, met name via z'n toren. Doodgaan is onbespreekbaar.

Ik meen, dokter, dat we hier hebben over de ziel van de stad, of een deel ervan, nietwaar? Hoe staat het dan met die ziel, die hier en elders grotendeels het produkt van de wederopbouw is? Die is er niet of nauwelijks, want Arnhem werd niet historisch wederopgebouwd - een deel van de kerk, het stadhuis, de Sabelspoort en de Waag zo'n beetje uitgezonderd - maar zielloos contemporain. Misschien wilde men het wel anders, maar dat was in die dagen natuurlijk niet zo simpel, terwijl een elementair verlangen naar geborgenheid de overhand bezat.

Aldus verscheen er een gigantische kloof tussen het heden en het verleden, het voor- en het naoorlogse Arnhem. De vroegere kerktoeren werd, zomin als vrijwel de hele overige stad, herbouwd. Tussen de kerk en haar toren, tussen deze en haar directe omgeving, en tussen die weer en de nog voormalige stad ontstonden splitsingen, tochtgaten. Tot op heden. De nieuwe, zich meer seculier en weinig fraai verheffende kerktoeren legt omgekeerd getuigenis af van een symbolische, slechts heel letterlijk op te vatten wederopbouw. Veeleer dan genoeg te kunnen nemen met zo'n antwoord, dringt zich aan ons de vraag en belangstelling op, hoe het eigenlijk ooit allemaal geweest moet zijn.

'Zet die hele Eusebius toch op het Openluchtmuseum', pleegt een vriend van me onvermoeibaar te herhalen. Dat is inderdaad een plek, waar gedenkwaardige, maar overigens uitgespeelde of uitstervende bouwwerken in een mooie omgeving hun mooie, oude of laatste dag slijten. Zoals de dieren dat deels in de aanpalende dierentuin ook doen. Maar, hoe ontheemd ook, de huidige Eusebiustoren voldoet m.i. zeker niet aan de aldaar gestelde kwaliteitseisen.

Je zou kunnen beweren, dat Arnhem niet alleen een Openluchtmuseum heeft, maar dat zelf ook reeds is: een enkel verdwaald, geïsoleerd monument staat zonder samenhang in een onsamenhangende omgeving, natuurlijk het onvolprezen Spijkerkwartier uitgezonderd. De jaren vijftig. Na eerst te zijn verguisd, lijkt er voor sommigen nu een tijd voor rehabilitatie te zijn aangebroken. Maar ze zijn helemaal niet voorbij, niet echt. De jaren zestig, die zijn voorbij, voorgoed. De jaren vijftig spelen stuivertje verwisselen. Aan het Stationsplein is intussen een dubbele replica van de Eusebius verzezen. Pseudoreligie. De markt van de religie, de oude ziel, heeft plaats gemaakt voor de religie van de markt, de nieuwe zielloosheid. Of niet soms, dokter Ziel? Tegelijk verlangen de mensen nu ook weer naar die nu toch wel stokoude godsdienst, waarvan ik althans dacht dat die reeds in de jaren zestig, zeventig opgedoekt was, of moest zijn.

Al die markten voor dit of voor dat. Doet U mij maar gewoon de wekelijkse markt.

Dokter, ik groet U.

Hoogachtend en met vriendelijke groet,

Tom Gitsels

(ex?- patient en - inwoner)

HERHALINGSRECEPT VOOR TOM GITSELS

Geachte heer Gitsels,

Voor de ontbrekende ziel van het naoorlogse Arnhem waarover u spreekt, het product van de wederopbouw, zijn enerzijds het gebrek aan financiële middelen en anderzijds uw oom Burgemeester Matser en zijn kornuiten uit de Arnhemse bouwwereld van die tijd verantwoordelijk. Daarbij moet je wel aantekenen dat mensen in die tijd waarin sprake was van woningnood al blij waren als ze een flat met lavet konden bemachtigen! Wat bedoelt u in uw derde brief nu precies te zeggen? Ik ben benieuwd of u bekend bent met de bijnaam van uw oom bij de tachtigplussers van Arnhem? Die was Matser de Patser. Ik begrijp overigens best dat u op grond van uw leeftijd in die tijd, ongeveer 10 jaar en als telg uit de arme tak niets kan worden aangerekend !

Voor het overige adviseer ik u uw oefeningen te doen, het wandelen door de achterstandswijken. Ter ondersteuning dring er op aan stipt uw medicatie in de juiste dosering in te nemen !

Met vriendelijke groet,

Dokter Ziel

oktober 2006